

E. V ä ä r i
(Tartu)

LIIVI VERBISUFIKS -s (-š) + t- *

lagastâ 'karjuda; lobiseda'.

mis sa lagastâD (LW, 180) 'Mis sa karjud'; lagastâB (KA) 'Lobiseb'; ku ristiqg rekandâB sⁱedâ/ mis äb^uo/ ta set lagastâB (Kr) 'Kui inimene räägib seda, mida ei ole, siis ta vaid lobiseb'; lagastâB/ ne ka pägin kättâB un müdi äp^ukül (Sr) 'Lobiseb, nagu palju räägib ja teisi ei kuula'.

Verb lagastâ on igapäevane onomatopoeetilise varjundiga algpärane sõna.

laikstâ 'levitada, laotada; harki ajada'.

laigst, laikst, pr. laigstâB, laikstâB, jera l. ausbreiten, speizen (LDW, 52); vârza laikstiz^u jeⁱ päl jara (LW, 181) 'Varss ajas jää^l jalad harki'.

Verb laikstâ on muutunud tundmatuks. Tüvi *lakja on läänemeresoomeline. Setälä kirjapanekuis leiduv laigastâB levittää (KA) on ilmselt teoretiseeritud.

lajastâ 'lahjendada, lahjeneda'.

ta um nei^uo-lajastân (LW, 183) 'Ta on nii lahjenedud'; lajastâB laihtua (KA); siz ristiqg lajastâB jara (Kl) 'Siis inimene muutub lahjaks'; lajastâB/ leb voilizâks (Va) 'Lahjeneb, jääb lahjaks'; ku um pa viš/ siz um vⁱetkâks lajastâmâst (Kr) 'Kui on liiga kange, siis tuleb veega lahjendada'; lajastâB/ nâlgastâB (Sr) 'Lahjutab, näljutab'.

Verb lajastâ on tuletatud balti laensõnast laja 'lahja'.

latastâ 'kiskuda, sikutada'.

pois, mis sa lattastât sⁱedâ neitstâ (LW, 185) 'Poiss, mis sa sikutad tüdrukut'; latastâB, pin l. (KA) 'Sikutab, koer sikutab'; ja latastiz tända sentš abbõnd tult jara

* Algas "Fenno-ugristica" 11. numbris.

(Lõvli, 8, 1934) 'Ja sikutas teda seni, kuni habe tuli ära'; Kunts ta tul, äbjõva vaim latastiz ja röptiz tända (UT, 135) 'Kuni ta tuli, kuri vaim sikutas ja rebis teda'; vetab kaddõ un latastõB/ sie um latastõmi (Kl) 'Võtab kätte ja sikutab, see on sikutamine'; latastiz/ kiskiz (Va) 'Sikutas, kiskus'; alà latast mında/ kiskõB mında (Kr) 'Ära sikuta mind, kisub mind'; latastõB/ latastõmi/ ne ka armastõmõzõks (Sr) 'Sikutab, sikutamine, nagu armastamisega'.

Verb latastõ on tuletatud läti sõnast lataret schwatzen (LVV, II, 425), milles läti sufiks on asendatud algupärase liitega.

lēmstõ vt. liemstõ.

lēngastõ vt. liḡgastõ.

lētstõ ~ lītstõ 'lõõtsutada'.

Lõtst pr. lõtstõb (lūtst pr. lūtstab) schwer athmen, keuchen; schluehen; rödeln (LDW, 59); ta um jara vazzõn, ta lūtstõB (LW, 191) 'Ta on väsinud, ta lõõtsutab'; kien um ru- ja sidam/ siz lētstõB (Kl) 'Kellel on haige süda, siis lõõtsutab'; lētstõB/ ne ka pūgõB (Va) 'Lõõtsutab, nagu puhub'; lētstõB/ aʃ/ aʃ/ ku um smaga tle (Sr) 'Lõõtsutab, ah, ah, kui on raske töö'.

Verb lētstõ ~ lītstõ on tuletatud onomatopoeetilisest tüvest *lētš-.

libastõ 'lipitseda'.

Libäst pr. libästõb naschen, schmeicheln (LDW, 54); p^uõis libästub neitsõn imõar (LW, 191) 'Poiss lipitseb tüdruku ümber'; libastõB/ ku ta tikkiõ äb is-kit/ sie täntõB sⁱedõ õntõsta (Sr) 'Lipitseb, kui ta kõike ei ütle, see tähendab sedasama'.

Verb libastõ on seostatav sõnadega libaz 'maias', libdi 'libe, sile'. Tüvi *lipe- on läänemeresoomeline.

liemstõ ~ lēmstõ 'peksta; koorida, lüvida'.

Lēmst pr. lēmstõb, auch liemst den essbaren Splint sammeln, abkratzen (LDW, 54); siksnõks lēmstõB (LW, 189) 'Pekstakse rihmaga'; lapst liemstõbõd mändidi ja keuvõ liem-

ttâ (LW, 192) 'Lapsed lüdivad mände ja kasekoort'; llemstimi
sle um (Sr) 'See on lüdimine'.

Verb llemstâ ~ lēmstâ on tuletatud soomeugrilise tüvega
sõnast llem ~ lēm 'sisemine kasekoor'. Varasemaks kujuks
saab taastada *lēmestâ-.

lipstâ 'libistada, libiseda'.

Lipst pr. lipstob schnellen; gleiten, rutschen (LDW, 55); lapst labâd jei pâlâ lipstâm (LW, 196) 'Lapsed lähevad jääle liugu laskma'; ja kâdud libstobod vâldin (RA, II, 39) 'Ja kâed libisevad lahti'; Lîbõ libstõb (VL, 559) 'Lîbõ libiseb'; kien kurkõ ta libstõb amad ents byksõdõks (Lîvli, 4, 1935) 'Kelle kurku ta libiseb kõigi oma pükstega'; lipstâ/ku äp sadâ (Kl) 'Libiseda, et ei kuku'; jâlga lipstâB (Pz) 'Jalg libiseb'.

Verb lipstâ (vrd. e libistada, sm livistää, krjL libes-tüdä) on tuletatud läänemeresoomelisest tüvest *lipe-.

lîngastâ ~ lêngastâ 'lingutada, virutada'.

Lîngast pr. lîngastob (lvSal lîñ pr. lîngub) schleudern; schiessen (LDW, 55); lîngastob (KA) 'Lingutab'; ta lîngastiz tam üksâst ulzâ (LW, 158) 'Ta virutas ta uksest välja'; âi ka lîngastâB (Kl) 'Häll ka lingutab'; ku ratstâB/ ta kⁱevamstiz lîngastâB (Va) 'Kui ratsutatakse, ta kergelt lingutab'; lapst lîngastâBâD/ paldin um sport dalibâz (Kr) 'Lapsed lingutavad, praegu on spordiala'; lîngastâB/ mis viškub pükâeks ne ka lînga (Sr) 'Lingutatakse, mida visatakse puuga nagu lîngu'; lîng um ne ka vib/ siz ne lîngastiz (Pz) 'Ling on nagu vibu, siis nad lingutasid'.

Verb lîngastâ ~ lêngastâ on tuletatud germaani laensõnast lîng 'ling'.

lîtstâ vt. lêtstâ.

lomastâ 'alla painutada, maha painutada'.

Lomâst pr. lomâstob neigen (LDW, 56); lomâstâB = painaa maahan alas (KA); lum um oksad lomastân (LW, 201) 'Lumi on oksad maha painutanud'; jⁱegâs küozâs ta lomastâB (Kl) 'Igas kohas ta painutab alla'; lomastâB/ lomub mâ (Pz) 'Painutab alla, painutab maha'.

Verb lomästê on tuletatud haruldasest tüvest *lomo-.

lorist 'loriseda, lobiseda'.

Lorist pr. loristob (loriks) schwatzen (LDW, 56).

Verb lorist leidub Sjögreni-Wiedemanni teoseis, olles tuletatud samast algupärasest tüvest kui tavaline loriksê 'lobiseda'.

lõkstê 'lõhkuda, lõhki lüüa'.

Logst, lõkst pr. logstob, lõkstob (lagst, lakst) pr. lagstob, lvšal lægz, laugsta pr. lægzub, laugstab spalten, zerspalten, durchhauen (LDW, 56); s^{te} kiraz um vägi juvâ læks-tâbêks (LW, 205) 'See kirves on väga hea lõhkumiseks'; mæg lõkstin tãm katki (Kl) 'Me lõhume ta katki'; lækstêp, püdi (Pz) 'Lõhutakse puid'.

Verb lõkstê (vrd. sm lohkaista) on tuletatud läänemeresoome tüvest *lahki-.

lũstêst 'rõõmustada'.

Lũstost pr. lũstostob sich freuen (LDW, 58).

Verb lũstêst leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud alamsaksa laensõnast lust 'lõbu'.

lågästê 'kätساتada, lobiseda'.

Lågäst pr. lågästob schwatzen, keifen (LDW, 53); lægs-tæb = zanken, schwatzen (KA); arægêz lågästêB (LW, 211) 'Harakas kätساتab'; lågästiz/ varikê ka lågästiz (Pz) 'Kät-satas, vares ka kätساتas'.

Verb lågästê (vrd. sm lækistâ) on tuletatud onomatopoeetilisest tüvest *lækâ-. Verbil on erisufiksilisi vasteid läänemeresoome keeltes.

maigästê 'maiustada'.

Maigäst pr. maigästob lecker sein, lüstem sein; nachsehen; Lust haben (LDW, 60); maigästê (LW, 215) 'Maiustada'; maigästêb (KA) 'Maiustab'; Se ovv, mis päl ma maigästêb (LVI, 37) 'See au, mille peale ma maiustan'; maigästêB/ v^uol maigæz (Kl) 'Maiustab, oli maias'; maigästêB (Pz) 'Maiustab'.

Verb maigästê (vrd. e maiustada) on tuletatud läänemeresoome keeltes.

resoomelise tüvega adjektiivist maigaz 'maias' (< *maijas).

merštā ~ mirštā 'müristada'.

pitki merštāB (LW, 221) 'Pikne müristab'; mürštāB, mirštāB (KA) 'Müristab'; merštā 'donnern' (HFL, 49); pitki merštāB/ ku tulab ulzā (Kl) 'Pikne müristab, kui tuleb üles'.

Verb merštā ~ mirštā on tuletatud onomatopoeetilisest tüvest, mis leidub ka verbis merzā ~ mirzā 'müriseb'.

mutist 'muuta'.

Mutist pr. mutistob verändern (LDW, 64).

Verb mutist leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. Etümololoogiliselt seostub sõnadega muitti 'muidune, teine', muittiz 'teisiti'.

murāstā 'hapuks minna'.

murāstānt, kalād (LW, 235) 'Hapuks läinud kalad'.

Verb murāstā (ka murātsā) leidub Kettuse sõnaraamatus, tänapäeval pole tuntud. Tüvi on läänemeresoomeline (vrd. sm myrähtyä, e. mürastada, murastada).

nālastā vt. nōlastā.

nellast 'nelja joosta'.

Nellast pr. nellastob im Galopp gehen (LDW, 68); nēlastāb neljastää (KA).

Verb nellast leidub eksliku kirjaviisiga Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. Ootuspärasem variant leidub E. N. Setälä kirjapanekuis. Verb on tuletatud soomeugrilise tüvega numeraalist nēla 'neli'.

netkāstā ~ nitkāstā 'kallutada, nõtkutada, nikastada'.

Netkāst pr. notkāstob (nutkāst) neigen, beugen (LDW, 72); nitkāstāb (KA) 'Kallutab'; ta um jālga jarā netkāstān (LW, 246) 'Ta on jala nikastanud'; Laz sīe laps jedsō entš pūolidi nōtkāstōgōd (Līvli, 2, 1932) 'Nōtkutagu laps kõigepealt oma põlvi'; netkāstāB/ vīedāB (Kl) 'Kallutab, veab'; netkāstāB/ nei tēmšlāB (Va) 'Nōtkutab, nii tõmbleb'.

Verb netkàstê ~ nitkàstê (vrd. e nõtkestada, sm notkistaa) on tuletatud läänemeresoome tüvest *notk-.

nêrkàstê 'nõrgaks muutuda, pööritust tunda'.

Nurkast pr. nurkastob schwächen, demüthigen (LDW, 71); nêrkkàstê (LW, 246) 'Südamepööritust, toidu suhtes vastu-meelsust tunda'; nêrkastêB/ kis selli knappê um/ sis selli nêrka (Sr) 'Muutub nõrgaks, kes on selline lahja, siis selline nõrk'.

Verb nêrkastê (vrd. e nõrgestada) on tuletatud genuiinse tüvega adjektiivist nêrka 'nõrk, jõuetu'.

nitkàstê vt. netkàstê.

nõlastê ~ nälàstê 'naljatada'.

nõlastêB/ tieB knassê nällê (Kl) 'Naljatatakse, tehakse ilusat nalja'; nõlastêB/ ne ka juokkêB (Va) 'Naljatatakse, nagu vigurdatakse'; nälàstêB/ ku sⁱeda/ t^uoda nîzêB/ sellist nällê (Pz) 'Naljatatakse, kui seda-teist jutustatakse, sellist nalja'; pâp îz um set mingiz kôrd neitsôdôks nälàstôn (Lîvli, 3, 1932) 'Pastor ise on vaid mõnikord tütarlastega naljatanud'.

Verb nõlastê ~ nälàstê sisaldab sufiksis s-elemendi. Tüvi leidub genuiinses substantiivis nõla 'nali'. Keeletarvitusse kuulub samatähenduslik verb nõlattê (vt. FU, 7, lk.129).

nõrastê 'narritada'.

ta sinkkêks nõrastêp set (LW, 253) 'Ta sind vaid narritab'.

Verb nõrastê ei kuulu keeletarvitusse. Tuletamisel on lähtunud saksa laensõnast nõra 'narr'.

nägàrst 'aplalt süua'.

Nägàrst pr. nägàrstob begierig essen (LDW, 67).

Verb nägàrst on tänapäeval tundmatu. Tuletamisel on aluseks olnud deskriptiivne adjektiiv nägàr 'ablas'.

nälgastê 'näljutada'.

ta nälgastêB/ entš ibistê (LW, 261) 'Ta näljutab oma ho-

bust'; nālgastōb = kiusea nālällä (KA); nālgastōb ēntāta (Kl) 'Näljutab ennast'; nālgastōB/ āb.ānda sīedē/ ku um rištīG/ sⁱe īz ēntāta nālgastuB (Pz) 'Näljutab, ei anna süüa; kui on inimene, siis iseennast näljutab'.

Verb nālgastā (vrd. krjL nālgāstūda) on tuletatud lää-nemeresoomelisest substantiivist nālga 'nālg'.

nūristō 'vihane olla';

Nuristimi Zorn, Grimm, Strengē (LDW, 71); nūristō (LW, 258) 'Vihane olla'.

Verb nūristā on vananenud läänemurdeline sõna. Tuletamisel on lähtunud onomatopoeetilisest tüvest, mis leidub verbis nēržā 'nuriseda, krudiseda'.

ouṽastā 'austada'.

ouṽastā (LW, 265) 'Austada'; Sinnōn lāb ouṽostō entš iz-zō ja jemmō (PK, 4) 'Sa pead austama oma isa ja ema'; Sūr ouṽstōB Izand, kis kaitsōd ja vōidad min rovvō (LWV, 99) 'Suur austatav Issand, kes sa kaitsed ja hoiad minu rahvast'; ja sīeda rouvo ma ārmastub ja ouztub (F, 175, M 3:12) 'Ja seda rahvast ma armastan ja austan'.

Verb ouṽastā leidub kirikukirjanduses. Tegemist on laenuga eesti keelest.

ōlastā ~ ālastā 'haljendada'.

ōlast pr. ōlastōb (ālast pr. ālastōb, lvSal alint pr. alintōb) grünen (LDW, 73); ālastōb = vihertyä, viheriä (KA); mā ālastōB (LW, 267) 'Maa haljendab'; Mis se um, mis il tara ōlastōb un kiv pāl kīlastōb? (LF, III) 'Mis see on, mis üle aia haljendab ja kivi peal särab?'; sⁱe meṽsa/ sⁱe kōrand ōlastōB (Kl) 'Mets, talu haljendab'; ōlastōb miṽgi pū (Va) 'Haljendab mõni puu'; tās kīttōb ālastuB/ mā lēb aliōks (Pz) 'Siin öeldakse: haljendab, maa jääb haljaks'.

Verb ōlastā ~ ālastā on tuletatud balti laensõnast ōlaz ~ ālaz 'haljas'.

palštā¹ 'palistada'.

minnān āt amād ārnād nuo-palštōD (LW, 273) 'Mul on kõik rõivad ära palistatud'; palštōb (KA) 'Palistab'; palštōm ōrōni (Kl) 'Palistama rõivaid'.

Verbi palštā (vrd. e palistada, sm pallistaa) varasem läänemeresoome kuju on *palšista-.

palštō² 'palmitseda'.

Palšt pr. palštōb säumen, besäumen; das Haar flechten (LDW, 76); ibüksī palštā (LW, 273) 'Juukseid palmitseda'; ibüksī palštāB (Pz) 'Juukseid palmitseb'.

Verb palštā (vrd. e palmistada, palmitseda) on tuletatud läänemeresoome tüvest *palmi-. Liivi keeles toimus m-konsonandi kadu: *palmista- > palštā.

patist 'patustada'.

Patist pr. patistōb zur Sünde verführen (LDW, 78).

Verb patist leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on laen eesti keelest (vrd. e patustada). Tänapäeval on tavaline pattā tiedē 'pattu teha'.

peřmstā ~ přmstā 'tolmutada'.

alā peřmstā tūgādāks nei jennō (LW, 284) 'Ära tolmuta tuhaga nii palju'; vanād ašād ka peřmstābāD (Kl) 'Vanad asjad ka tolmutavad'; ku pīrand pūstāB/ sis ka přmstāB (Pz) 'Kui pōrandat pūhitakse, siis ka tolmutatakse'.

Verb peřmstā ~ přmstā on tuletatud sõnast peřm 'tolm', mis on liivi ja eesti ühine tüvi.

pimstā 'pimestada'.

Lum pimstōb ja vāndab (Līvli, 14, 1933) 'Lumi pimestab ja keerutab'.

Verb pimstā on loodud eesti pimestada eeskujul ning tarvitatud kirjakeeles.

přmstā vt. peřmstā.

piũkstā ~ pĩkstā 'piuksutada, piuksuda'.

Pivkst pr. pivkstōb piepen, pfeifen (LDW, 83); pĩkstā (LW, 296) 'Piiksuda'; lĩndād ašā pĩkstābāD (Va) 'Kas linnud piiksuvad'.

Verb piũkstā ~ pĩkstā (vrd. e piiksutada) on tuletatud onomatopoeetilisest tüvest pĩksu-.

piüštâ 'pühitseda'.

püvvê päüvê piüštâ (LW, 295) 'Pühapäeva pühitseda'; mad touvo iza, puvstod sōgo sin nim (EMÖ, 18) 'Meie taevane isa, pühitsetud olgu sinu nimi'; piüštâB/ pap ka piüštâB (Pz) 'Pühitseb, kirikuõpetaja ka pühitseb'.

Verb piüštâ (vrd. e pühitseda) on tuletatud läänemeresoomelise tüvega adjektiivist pivâ 'püha' (< *pühâ).

pivästâ 'õnnistada, pühitseda'.

Puvât pr. puvâtob (auch puvând, puvânt, puvâst) heiligen, weihen; segnen (LDW, 89); pivästâ (LW, 296) 'Õnnistada'; Sinnõn lâb pyvastõ pyvapâva (PK, 3) 'Sul tuleb pühitseda pühapäeva'; Laz pyvastõt Sin nim sâgõ (LVL, 53) 'Olgu pühitsetud sinu nimi'.

Verb pivästâ on kirjakeeles olnud tarvitusel, praegu tundmatu. Etümoloogiliselt kuulub kokku eelneva verbiga piüštâ.

pīkstâ vt. piükstâ.

pīkstâ 'pigistada, suruda'.

Pīkst pr. pīkstob (lvSal pīkstub) drücken, pressen, quetschen (LDW, 82); Pīkstob (KA) 'Pigistab'; ku neitstâ pīkstâB, sis ta krīukkâB (LW, 296) 'Kui tüdrukut pigistatakse, siis ta karjub'; Mäd Jumal sieda tīedab kyl, mis mēdi pīkstõb (LVL, 42) 'Meie Jumal teab seda küll, mis meid pigistab'; mīnda pīkstâB (Kl) 'Mind pigistab'.

Verb pīkstâ (vrd. e pigistada) on tuletatud deskriptiivisest algupärasest tüvest.

pīlpastâ 'pilbastada, lõhkuda'.

pitki um pīlpastõn pīedag jārâ (LW, 297) 'Pikne on pilbastanud pedaka'; pīlpastâB/ sis ku ta ailõB (Kl) 'Lõhub siia, kui ta jookseb'; ibbi pīlpastõb nei jēn/ ku tämmõn um jõudõ/ rattâd lebõd lupattâke (Pz) 'Hobune lõhub nii palju, kui tal on jõudu, vanker läheb tükkideks'.

Verb pīlpastâ (vrd. e pilbastada) on tuletatud deskriptiivset päritolu läänemeresoomelisest sõnast pīlpa 'pilbas'.

potkâstê ~ p^uotkâstê 'põtkastada, jalgadega lüüa'.

Potkâst pr. potkâstob zappeln, mit den Füßen ausschlagen (LDW, 85); potkâstêb (KA) 'Põtkastab'; kis jãlgaks rabuB, se potkâstêB (LW, 311) 'Kes jalaga lööb, see põtkastab'; ni-t ta/ potkâstiz / iã-lgaks (ULS, 148) 'Nii ta põtkastab jalaga'; iõ-vaz/ sem p^uotkâstê nãnt tu.ba jã-rê (LT, 51) 'Torm on lõhkunud nende maja ära'; Ne at potkâstênd, laz sôg ka sê pagalam! (ELL, 16-17) 'Nad on põtkastanud, et ta saaks otsa'; Kõps min tõtist potkâstiz taggišt jãlgadõks (VL, 102) 'Jänes lõi minu isa tagumiste jalgadega'; Vãn nei pitki potkâstêb (LF kat.) 'Vaata, nii pikke lööb külge'; êbbi p^uotkâstêb jãlgi tã-giz (Va) 'Hobune lööb jalgu tagasi'; ibbi p^uotkâstêB/ putiñ-têB (Mn) 'Hobune põtkastab, lööb jalgadega'; p^uotkâstêb ibbi/ niem/ ristig ka miygis kirD (Pz) 'Põtkastab hobune, lehm, inimene ka mõnikord'.

Verb potkâstê ~ p^uotkâstê (vrd. e põtkastada, sm potkaista) on tuletatud läänemeresoome tüvest *potk-.

punâstê 'punastada, punada'.

tõvas punâstêB (LW, 314) 'Taevas punab'; ku ieb ros kezizãks/ un ku um jevã mël/ siz.ma punâstêB (Kl) 'Kui muutub natuke vihaõeks, samuti kui on hea meel, siis ma punastan'; punâstuB tõvaz (Pz) 'Taevas punab'.

Verb punâstê (vrd. e punastada, sm punastaa) on tuletatud läänemeresoomelisest adjektiivist punni 'punane'.

purâstê 'peitliga töödelda, välja raiduda'.

Purâst pr. purâstob ausmeiseln, aushöhlen (LDW, 88); pudê purâstêB/ tieb õuk puzã (LW, 318) 'Puud raiutakse välja, tehakse auk puusse'; purâstêB tikkiš katki (Kl) 'Raiub kõik katki'; purâstêB/ siã um purãz (Pz) 'Raiutakse välja, see on peitel'.

Verb purâstê (vrd. sm purastaa, krjL purastada) on tuletatud soomeugrilise tüvega sõnast purãz 'peitel'.

püdistê 'puhastada'.

püdistigid êntšta, se touvo jelãmi um siãdo lezgoi jüro tund (EMÖ, 10) 'Puhastage ennast, taeva elu on siia lähedale tulnud'; Mis Jumal um püdistõn, ala pida sieda äbpyvaks (UT, 256) 'Mis jumal on puhastanud, ära pea seda mittepuhaks'.

Verb pūdistā on Wiedemanni poolt liivi kirjakeelde toodud soome laen. Verb pole tuttavaks saanud.

pūstā ~ pūtstā 'puhastada'.

Pūtst pr. pūtstōb putzen, reinigen (LDW, 88); pūdstab puhdistaa (KA); alā pūst kätkōks silmi (LW, 322) 'Ära puhasta käega silmi'; ja pū·stāz mi·nnēn kō·ra jā·rā (LT, 54) 'Ja puhastas mul karva ära'; Ma lāb Mārin pīrant pūstōm (VL, 25) 'Ma lähen Marile põrandat puhastama'.

Verb pūstā ~ pūtstā (vrd. e puhastada, sm puhdistaa, krj puhtastada) on tuletatud läänemeresoomelise tüvega adjektiiivist pūdāz 'puhas'. Areng on toimunud järgmiselt: *puh-āsta- > pūtstā > pūstā.

ratstā 'ratsutada'.

Ratst pr. ratstāb (ratstōb, lvSal ratstūb) reiten, traben (LDW, 91); ratstāb (KA) 'Ratsutab'; ratstōb ībbi (LW, 330) 'Ratsahobune'; siz ra·stiz dū·onīgā ki·zzām (LT, 17) 'Siis ratsutas Dundagasse küsima'; ratstān k^uolm kird il jōg (NLK, 394) 'Ratsutanud kolm korda üle jõe'; Ku ma ractiz sin jūr kylalizōks (RA, II, 43) 'Kui ma ratsutasin sinu juurde külaliseks'; Jēzus ratstab Jeruzalemō sizzōl (UT, 159) 'Jeesus ratsutab Jeruusalemma sisse'; ratstābD/ ratstiz ebistā (KL) 'Ratsutavad, ratsutas hobusega'; un kus ma um n^uc rats-tān (Ii) 'Ja kus ma olen ratsutanud'.

Verb ratstā (vrd. e ratsutada, sm ratsastaa) on tuletatud varasemast *ratsutta-, millest selgub, et s kuulub tüvesse.

reōmāst 'rõõmustada'.

Rōomost pr. rōomostōb sich freuen (LDW, 95).

Verb reōmāst leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on loodud eesti rõõmustama eeskujul.

riḡkstā 'adrut võrgust ammutada'.

riḡkstā (LW, 338) 'Adrut võrgust ammutada'.

Verb riḡkstā on Kettuse poolt Lūžist registreeritud individuaaltuletis, mis lähtub alamsaksa laensõnast riḡk 'ring'.

sēinastē 'hallitada'.

se rīst um rōs sēinastēn (LW, 360) 'See nõu on natuke hallitanud'; sēnda kuorēn v'edap pālē t'oi kuor/ sēinastēB/ um sēinastēn (Sr) 'Piima koorele tuleb peale teine koor: hallitab, on hallitanud'.

Verb sēinastē on tuletatud eriarengu teel muutunud al-
gupärasest substantiivist sēn 'seen'.

silastē 'silitada'.

Silast pr. silastob schmeicheln; glätten, glatt streichen, streicheln (LDW, 100); silastēb (KA) 'Silitab'; ma silastup pinnā (LW, 365) 'Ma silitan koera'; ni tam irgan sie kurēn pādē silastē (NLK, 170) 'Nii ta on hakanud pead silitama'; ja silastobod mād syndimā kardzod tuld (RA, II, 67) 'Ja silitavad meie sünnimaa karged tuuled'; silastēb neī (Kl) 'Silitab nii'; miŋgist lūomāst ka silastēB (Va) 'Mõnd looma ka silitab'; sle um silastēmi (Ii) 'See on silitamine'; lap-sān pādē silastēB (Sr) 'Lapsel pead silitatakse'.

Verb silastē (vrd. e murdeis silištada) on tuletatud läänemeresoome tüvest *sili-.

sitastē 'sittuda; sitastada, väetada'.

Sitast pr. sitastob dungen (LDW, 101); sitastēb dungen (KA); um juvīst sittastēd mā, liebi (LW, 368) 'On hästi väetatud maa, rammus'; sitastēbēd mōdē (Va) 'Väetavad maad'.

Verb sitastē on tuletatud soomeugrilise tüvega sõnast sitē 'sitt'.

sārstē 'võrrelda, sobitada'.

sārstē (LW, 394) 'Võrrelda, sobitada'; sārstēbēD/ agā panbāt kubbē (Kl) 'Sobitavad või panevad kokku'.

Verb sārstē on L. Kettuse arvamusel järgi tuletatud varasemast *sārasta- ning tüvel on vaste eesti sõnas säärane (LW, 395).

tērst 'vaku täita'.

Torst pr. torstob in den Kleetenkasten füllen (LDW, 121).

Verb tērst leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus. On võimalik seos substantiiviga tērdēz 'tõrs'.

tītštā 'piiksuda; teatada, kuulutada'.

Tītšt pr. tītštōb erzählen; publiciren, bekannt machen (LDW, 115); kūl, mis se liint tītštāB (LW, 424) 'Kuula, mis see lind piiksub'; tīčto - sludināt (RA, II, 89); Wóí mehğ äb uomō fin fóna pählō tulbō aļohdi tihtfohtōnōd (MEL, 15) 'Kas me pole sinu sõna peale tulevasi asju ette kuulutanud?'; tītštāB/ ku kaš akkāks Īrā / ku ta rākkāks (Va) 'Piiksub, kui kass haaraks hiirt, kui see karjuks'.

Verb tītštā on tuletatud läänemeresoomelisest onomato-poetilisest tüvest *tīti-.

totāst 'kinnitada'.

Totost pr. totostōb versichern (LDW, 115).

Verb totāst leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud algupärasest sõnast t^uolž 'tõsi; tõde'.

tōvastā 'pruunistada, päevituda'.

ta um muštāks tōvastān (LW, 249) 'Ta on mustaks päevitunud'; sie um tōvastān (Kl) 'See on päevitunud'.

Verb tōvastā ei kuulu arusaadavate sõnade hulka. Tuletamisel on aluseks olnud balti laensõna tōvaz 'taevas; torm'.

t^uolstist 'muuta'.

Tuoistist pr. tuoististōb verändern, verwandeln (LDW, 119).

Verb t^uolstist leidub Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus ning on tuletatud genuinse tüvega numeraalist t^uol 'teine'.

tūtštā 'tuudutada'.

Tūtšt pr. tūtštōb (tūtst pr. tūtstōb) auf d. Horn blasen, tuten (LDW, 119); pētši tūtštāb, eñš lⁱēppa-kūor tūt-kāks (LW, 444) 'Peetrike tuudutab oma lepakoorepasunaga'; un tāmōn um vond tūtštōmōst sie tūtōks jega ōdōğ sōuv lebbō (VL, 409) 'Ja tal on tulnud pasunaga tuudutada igal õhtul kogu suve'; kōra pāiht tūtštābāD (Va) 'Karjapoised tuudutavad'.

Verb tūtštā on tuletatud alamsaksa laensõnast tūt 'karjasary, karjapasun'.

tānikštā 'pakkuda'

Tānikštoks pr. tānikštokst, tānikštus Gabe, Geschenk (LDW, 112); tānikštōbōd magdiest syōmnāigad (Līvli, 6-7, 1934) 'Pakuvad magusaid sööke'.

Verb tānikštā on edasituletis sõnast tānikšā. Tüvi on genuinne.

ūigastā 'häbeneda'.

ta ūigastāB/ ta um selli ūigali (Kl) 'Ta häbeneb, ta on selline häbelik'; sle um ūigali/ kis kārtaB/ ūigastāB (Va) 'See on häbelik, kes kardab, häbeneb'.

Verb ūigastā (vrd. vps huiaista) on tuletatud läänemere-soome tüvest, mille koos sufiksiga saab taastada kujul *ui-gat-. Liitele eelnev s on sekundaarne (vt. ka FU, 8, lk. 135).

umštā ~ imštā 'ummistuda'.

Umšton pl. umštond oder umbšton (umšton, umbšton) obstruirt (LDW, 122); māgg um umšton (LW, 452) 'Magu on ummistunud'; um^b štāb = ummistua (KA); umštā, imštā, van. ūmštā (GLL, 106) 'Ummistuda'; umštāB/ ku luft āb lā lēbbā/ umštāb vizzā (Va) 'Ummistub, kui õhk ei lähe läbi, ummistub kinni'.

Verb umštā ~ imštā (vrd. e ummistuda, sm ummistua, krjL umbistada) on tuletatud al. pärasest tüvest *umpi-.

ūlastā 'hullata, māratseda'.

Ūlast pr. ūlastōb tollen, rasen, wüthen, unsinnig sein (LDW, 122); ūlastāb (KA) 'Hullab'; sāl zālsā āstā danštanād un spēlanād un ūlastanād sellist piškist rouz (NLK, 389) 'Seal saalis on tantsinud ja mänginud ja hullanud sellised väikesed inimesed'; Māilma laz ūlastōgō (Līvli, 4, 1935) 'Maailm māratsegu'; ūlastāB/ āp tīeda/ mis ta tīeB (Kl) 'Möllab, ei tea, mis ta teeb'; ūlastāB/ tīeB/ mis āb v q lks tīemōst (Va) 'Hullab, teeb, mida ei oleks vaja teha'.

Verb ūlast (vrd. e hullustada, sm hullastua) on tuletatud läänemeresoomelisest tüvest *hullu- (vt. ka FU, 8, lk. 137).

ūtatā 'uuendada'.

Ūdstost pr. ūdstostōb erneuern; sich erneuern, verjün-

gern (LDW, 121); ūtstā (LW, 462) 'Uuendada'; ūtstābēD/ūt
pāl sōp, tiedēt (Va) 'Uuendavad, tehakse uuesti'; ūtstābēD/
neī ne, ka ūz (Kl) 'Uuendavad, on nagu uus'.

Verb ūtstā on kahekordne neologism: Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus kahekordse sufiksiga, hilisemas kirjakeeles reeglipärasel kujul. Tänapäeval on sõna tähendus mõistetav. Tuletamisel on lähtunud soomeugrilise tüvega adjektiivist ūz 'uus'.

valmāstā 'valmistada'.

valmāstā (LW, 468) 'Ette valmistada'; aga kiendōn ta um
valmōstōt (UT, 92) 'Aga kellel ta on valmistatud'.

Verb valmāstā on laen soome keelest. Soomes ilmunud liivikeelseis trükiseis on seda kasutatud valmistaa 'valmistada' eeskujul.

valštā 'kahvatada, pleekida'.

Valšt, valst, valšt pr. valštōb etc. bleichen, erbleichen, hell werden (LDW, 128); ārnā valštuB (LW, 468) 'Rie pleegib'; valštāb (KA) 'Pleegib'.

Verb valštā (vrd. sm vaalistua) on funktsioonid loovutanud samatüvelisele vallē 'pleekida'. Tuletamisel on lähtunud algupärase tüvega sõnast val 'valgus'.

varāstā 'varastada'.

varāstiz minnōn lēbanukkā jārā (LW, 471) 'Varastas mul leivatüki ära'; varāstāB/ vanast jo selli senā v^uol (Sr) 'Varastab, vanasti ju selline sõna oli'.

Verb varāstā on eesti laen.

vājastā vt. vōjastā.

vātstā vt. vōtstā.

verīstā 'veristada; veriseks kiskuda'.

Verist pr. veristōb blutig machen (LDW, 132); suiž um
ie-verīstōn lāmbast, niēmā, ibīst (LW, 478) 'Hunt on veriseks kiskunud lamba, lehma ja hobuse'; n^uo-vⁱerīstōn ta v^uol/ nei
ku jelāi (Va) 'Ta oli veristatud nagu loom'; sis suis kīs-
kīs tānda un verīstiz (Sr) 'Siis hunt kiskus teda ja veris-

tas'.

Verb veristā on kasutusele võetud eesti veristada eeskujul tähenduses 'veriseks kiskuda'.

verštā 'väristada'.

Verst (lvSal verst) pr. verštob (lvSal verstob) erschüttern, schütteln; schauern, zittern (LDW, 132); verštob (KA) 'Väristab'; pādā verštā (IW, 479) 'Pead väristada'; Aga kis moodo leksto, ne suolmist tända, verštist ummo pädi (EMW, 116) 'Aga kes mõõda läksid, need sõlmasid teda, väristasid oma päid'; Vanast sait rouvz jega kievad saggõld jõdst verz-tõt (Līvli, 12, 1935) 'Vanasti väristati inimesi sageli igal kevadel külmtove poolt'; verštāp pādā/ ku āp tō uskā (Kl) 'Väristatakse pead, kui ei taheta uskuda'; verštāB/ ku risting um jarā kilmān (Sr) 'Väristab, kui inimene on külmunud'.

Verb verštā (vrd. e väristada, sm väristaa) on edasituletis onomatopoeetilisest sõnast veržā 'väriseda'.

vēlastā ~ vēilastā 'hõljuda; ümber hulkuda'.

Vōlast pr vōlastob (vūlast) vorschweben (LDW, 138); ta vēilastāb amā passōlī kouittā (IW, 482) 'Ta hulgub ümber kogu maailma'; tām silmad jēts vēlastis selli nāg (IW, 484) 'Tema silmade ees hõljus selline nägemus'; vōlast: vōlastāb (LF kat) 'Hõljuda: hõljub'; vēlastāB/ ku tāma s'edā neiž (Kl) 'Hõljub, kui tema seda nägi'; ku lāb assē piddāz/ mēg tāgiš pēdiā kītizmā/ vēlastām (Sr) 'Kui läheb kiiresti mööda, me varemini ütlesime: hõljusime'.

Verb vēlastā ~ vēilastā on L. Kettuse seisukoha järgi deskriptiivne moodustis algupärasest tüvest, mis leidub liivi verbis vēilō 'hõõguda' ja eesti tegusõnas võhliitseda 'rahatu, vilgas olla' (IW, 482, 484).

vⁱedastā 'eksitada; püüelda, suunduda'.

nīemād vⁱedastābāt k^ut pūolā (IW, 496) 'Lehmad suunduvad kodu poole'; Aga āz sin kez vōi jālga sīnda viedastōb tig sizzōl (UT, 38) 'Kui sinu käsi vōi jalg sind eksitab kurjusse'; lōugā vⁱedastābād/ lābād (Kl) 'Vaikselt suunduvad, lähevad', sⁱe tle vⁱedastāB tāmān jāvist 'See töö edeneb tal hästi'.

Verb vⁱedastā on tuletatud soomeugrilist päritolu tüvest *vetā-. Liite s on sekundaarne.

vigastā 'süüdistada'.

vigastā (LW, 486); vigastāB/ ku um sīli (Kl) 'Süüdistab, kui on süüdlane'; vigastāB/ amsi sie ap sō piddāt/ ku um ruja ristīng (Sr) 'On haige, kõikjal ei saa hoida, on haige inimene'.

Verb vigastā on tuletatud läänemeresoomelise tüvega substantiivist viga 'viga, haigus; kahju, süü'. Sõna on arusaadav, kuigi esineb kontekstis harva.

vijastā 'vihastada; soonida'.

Vijastimi Zorn, Grimm (LDW, 133); vijastābāD sellist kieūd (Kl) 'Soonivad nõõrid'; vijastābāD/ ma külēn um (Va) 'Vihastavad, ma olen kuulnud'; vijastāB/ kōgin pidaB kezzā (Sr) 'Vihastab, kaua peab viha'.

Verb vijastā (vrd. e vihastada, sm vihastua, krjL viha-zuda) on tuletatud algupärase tüvega sõnast vija 'viha'. Liivi keeles on kasutusel ka vi¹jjā 'vihata'.

vissastā 'tugevdada'.

Räntōdōks sākstō sidmōd ēstlist ja līvlist vallō vissōs-tōt (Līvli, 11, 1932) 'Raamatutega saadaks sidemeid eestlaste ja liivlaste vahel tugevdada'.

Verb vissastā on tuletatud saksa laensõnast viś 'tugev'. Sõna on kirjakeelne, kõnekeeles tuntakse lätipärase sufiksiga verbi vissintā.

vištā 'vitsutada, siduda; vehkida'.

Vitst pr. vitstōb bāndern, binden, mit Reifen versehen (LDW, 135); niemēd vištābēt, tabārāks (LW, 491) 'Lehmad vehivad sabadega'; vištāb entš tabārāks (Kl) 'Vehib oma sabaga'.

Verb vištā (vrd. sm vitsastaa) on tuletatud algupärasest substantiivist viša 'vits'.

vīlastā 'viljastada'.

Vīlast pr. vīlastōb erwerben, erben (LDW, 133); vīlastōb, vīlastyb (KA) 'Viljastab'.

Verb vīlastā (vrd. e viljastada) on tuletatud algupärase tüvega sõnast vīla 'vili'. Verb leidub varasemais kirja-panekuis.

vōjastā ~ vājastā 'vaevata, kaevata'.

Vojast pr. vojastob (vajast pr. vajastob) bemühen, peinigen, plagen, quälen, martern (LDW, 135-136); vājastāb (KA) 'Vaevab'; mis sa tända vōjastād (LW, 500) 'Mis sa teda vaevad'; se voi mām un kurēst vōjastod (EMÖ, 31) 'See oli tumm ja kuradist vaevatud'; ja ruja irg iidst iid Tēdi vājastub (F 175, M 3:10) 'Ja haigus ühtelugu ikka teid vaevab'; ja sīnda amsi vājastōbōd (Līvli, 3, 1935) 'Ja sind kõikjal vaevavad'; vōjastāB/ nei, ku sellist lālamtā tieB t^uoizōn (KL) 'Vaevab, nagu sellist raskust teeb teisele'; vōjastāB/ t^uoizān tieB/ nei mōtsāB (Va) 'Vaevab, teisele teeb, nii vaevab'.

Verb vōjastā ~ vājastā on tuletatud germaani laensõnast vōja 'vaev'.

vōnastā ~ vānastā 'vanduda, töötada'.

vōnastā (LW, 501) 'Vanduda'; mis ta um vānastōn (Līvli, 1, 1935) 'Mis ta on töötanud'.

Verb vōnastā ~ vānastā kuulub kirikukirjandusse. Tänapäeval antakse sõnale ebamääraseid seletusi, näit. vōnastāB/ ku kītāp, sⁱedā/ mis um kibdi tīend/ sīe um bībēlāst veittāt (KL) 'Töötab, kui öeldakse seda, mida on valusat tehtud; see on piiblist võetud'. Verb on tuletatud läänemeresoomelisest vānnō 'vanduda'.

vōtstā ~ vātstā 'tuisata, tormata; tuhnida'.

Vodst pr. vodstob (vadst pr. vadstob, lvSal tūktub) es stürmt (LDW, 135); vādstāb = es stürmt (KA); tāmpā vōtstāb, amā päva (LW, 501) 'Täna tuiskab kogu päeva'.

Verb vōtstā ~ vātstā (vrd. vdj vahtostada) pärineb tüvest vod-, mida kinnitavad varasemad kirjapanekud. Seega on võimalik seos sõnadega vō 'vaht' ja vōdāks ~ vādāks 'lumevall'. Varasem tähendus on olnud 'vahtu kokku ajada', hiljem 'lund kokku tuisata'. Tüvi *vahto- on läänemeresoomeline.

vōnštā 'õnnistada; õnnestuda'.

Vonšt, vonšt pr. vonštob, vonštob gelingen, gedeihen, glücken (LDW, 136); vēntstāB, vōnštāb (KA) 'Õnnistab'; minnān āb vōnšt vēimizāks (LW, 505) 'Mul pole õnnestunud püüd-misega'; beē tāmmān āb, vō vōnštān kunāgāst lešti sōdā (ULS, 72) 'Tal pole kunagi õnnestunud lesti saada'; Tallins mād-

dõn äb uo vonštõn sädõ ruimõ sieks pävaks (P 175 M: 5/24) 'Tallinnas pole meil õnnestunud saada ruumi selleks päevaks; Kui jennõ jõva tämi um vonštõn, se um mū kyssimi (Līvli, 15, 1933) 'Kui palju hea tahe on õnnestunud, see on teine küsimus'; Kyl Jumal siinda vonštõb siz (LVL, 43) 'Küll jumal sind siis õnnistab'; v^uõnštõB/ selli v^uõd sädäB/ vīndab midägõst (Kl) 'Õnnestub, selline õnn juhtub, võidab midagi'; v^uõnštõB/D/ ku nēdi lōsidi vətäB (Va) 'Võidetakse, kui leose võetakse'.

Verb v^uõnštõ (vrd. e õnnistada, sm onnistaa) on tuletatud läänemeresoome tüvest, mille koos sufiksiga saab taastada kujul *onnista-.

v^uõrštõ 'katusepaare lüua'.

kättükst vorštõ (LW, 505) 'Katusepaare lüua'.

Verb v^uõrštõ pole keeletarvituses. Tuletamisel on lähtunud balti laensõnast v^uõr̥z 'õrs, paar'.

västõ 'väsitada'.

västõ (LW, 508) 'Väsitada'; västõb jalgi (Līvli, 11, 1933) 'Väsitab jalgu'; um tända västõn (Va) 'On teda väsitatud'; jelami ka västõB (Kl) 'Elu ka väsitab'.

Verb västõ (vrd. e väsitada, sm väsyttää) on tuletatud algupärase tüvega sõnast väzzõ 'väside'. Varasem kuju on *väsütta-, millest selgub, et s kuulub tüvesse.

ädästõ 'hirmutada, pahandada'.

ädästõ (LW, 512) 'Hirmutada, pahandada'; ja ne ädästist tända (UT, 100) 'Ja nad hirmutasid teda'.

Verb ädästõ kuulub kirikukirjandusse. Tüvi ädä on läänemeresoomeline ning aluseks ka aktiivsele verbile ädäktõ 'hirmutada, kohutada'.

äkstõ 'äestada'.

Äkst pr. äkstõb (lvSal akstub) eggen (LDW, 8); ägstõb = eggen (KA); jēdmäl lēinakst-älgõ äkstõgõD (LW, 512) 'Enne lõunat äestage'; äkstõ (HFL, 39) 'Äestada'; äkstõbõd mõdõ (Va) 'Äestavad maad'.

Verb äkstõ (vrd. e äestada, sm äestää, krjL ägestädä) on tuletatud balti laensõnast äggõz ~ äks 'äke'.

Lisaks eespool esitatule on liivi keeles arvukalt läti laenverbe, milles läti sufiks -stēt on andnud -stā. Sellised on näiteks grōpstā 'krabada, haarata' (< lt grābstīt), grīepstā 'ablas olla' (< lt grīpstēt), smilkstā 'uriseda, vinguda' (< lt smilkstēt), tšīḱkstā 'vigiseda, viniseda' (< lt činkstēt), tšīrkstā 'siriseda, säriseda' (< lt čirkstēt), tšīkst 'pragiseda, raksuda' (< lt čīkstēt), tšūrkstā 'sorrastada' (< lt čurkstēt), tšārkstā 'nagistada, nagiseda' (< lt čirkstēt), valstā 'ümber pöörata, segada' (< lt valstīt), vōristā 'ust kulutada' (< lt vārstīt). Need verbid on laenatud koos läti liitega ning neid tuleb lahus hoida algupärase s/t-liitega verbidest.

Sufiks -t- moodustab enamikul juhtudel koos eelneva g-elementiga liitsufiksi -s/t-, mis liitub valdavalt vokaalile (eḱgist, evāstā, glagāstā, globāstā, kaḱkastā, kegāstā, keḱstā, kīrgāstā, lomāstā, vīlastā jt., vokaali kao puhul ka konsonandile (kuorāstā ~ guorāstā, lōkstā, palstā, v^uonāstā jt. Onomatopoeetilistele z-liitelistele verbidele liitunud -t- on andnud -š/t- (derštā, ērštā, glepštā, merštā ~ mirštā jt.). Suhteliselt harva pärineb t-sufiksile eelnev s tüvest: āmbastā (< āmbaz + tē), ārmastā (ārmaz + tē), juokstā (< *jōksuita-), vāstā (< *vāsūtā-) jt. Paaril juhul (ārmakstā, tāmikstā) eelneb t-sufiksile ks-element ning on tekkinud liitsufiks -ks/t-.

Üldse on fikseeritud 135 verbi, milles t-sufiks liitub š- või s-konsonandile. Tänapäeval on neist kasutatavad 91, passiivseks muutunud 44. Sjögreni-Wiedemanni sõnaraamatus on registreeritud 87 vaadeldavat verbi.

Sufiks -s/t- on algupärasele tüvele liitunud 101 juhul, laenudele 34 korral. Viimased jagunevad järgmiselt: germaani tüvesid 5 (ārgastā, ārmakstā, ārmastā, līngastā ~ lāngastā, vōjastā ~ vājastā), alamsaksa tüvesid 4 (danstā, lustāst, riḱkstā, tūtstā), saksa tüvesid 2 (norastā, višstāstā), balti tüvesid 7 (āmbastā, jāmstā, lajastā, ōlastā ~ ālastā, tōvastā, v^uorštā, ākstā), läti tüvesid 3 (dopastā, kālkastā, latāstā), eesti tüvesid 11 (alāstā, imūstā, juustāstā, korist, kākast, ouḱstā, patist, pīnstā, reomāst, varastā, veristā) ja soome tüvesid 2 (pūdistā, valmēstā).

52830-sõnalisest lindistatud tekstis leidis üksnes 12 eespool käsitletud verbi. Tarvitamissageduselt reastusid nad järgmiselt: ratstā (25 korda), pūstā ~ pūstā (11 korda),

pikstõ (10 korda), jamstõ (6 korda), kujastõ (6 korda), ar-
mastõ (5 korda), gr̄stõ ~ ir̄stõ (4 korda), ker̄stõ ~ ger̄stõ
(1 kord), potkastõ ~ p^uotkastõ (1 kord), tamikstõ (1
kord).

L ü h e n d i d

EDW = F. J. W i e d e m a n n, Ehstnisch-deutsches Wörterbuch, Tallinn 1973; ELL = Ezmi Līvõd lugdõbrõtõz, Tartu 1921; EMW = Das Evangelium Matthal in den westlichen Dialect des Livischen übersetzt von dem L i v e n J. Prinz und dessen Söhnen P. P r i n z und J. P. P r i n z, London 1863; EMO = Das Evangelium Matthal in den ostlichen Dialect des Livischen zum ersten Male übersetzt von dem Liven N. P o l l m a n n, London 1863; F = ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Riikliku Kirjandusmuuseumi fondide liivi materjalide mapid (M); FU,8 = Fenno-ugristica 8, Tartu Riikliku Ülikooli Toimetised 566, Tartu 1981; GIL = L. P o s t i, Grundzüge der livischen Lautgeschichte. - MSFOu LXXXV, Helsinki 1942; HPL = L. K e t t u n e n, Hauptzüge der livischen laut- und formengeschichte, Helsinki 1947; J.L. = P. D a m b e r g, Jemakiel lugdõbrõtõz skuol ja kuod pierast I, Helsinki 1935; KA = E. N. Setälä kogutud keeleline ainestik Helsinki arhiivis; LDW = F. J. W i e d e m a n n, Joh. Andreas Sjögren's Livisch-deutsches und deutsch-livisches Wörterbuch. - Gesammelte Schriften II₁₁, St. Petersburg 1861; LF IV = Liivi fond ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Riikliku Kirjandusmuuseumis; LF kat. = ENSV TA Fr. R. Kreutzwaldi nim. Riikliku Kirjandusmuuseumi liivi fondi kataloog; LG = F. J. W i e d e m a n n, Joh. Andreas Sjögren's Livische Grammatik nebst Sprachproben. - Gesammelte Schriften II₁, St. Petersburg 1861; Livli = ajaleht "Livli", nr. 2, 7 (1932); nr. 14, 15 (1933), nr. 6, 7, 8 (1934), nr. 1, 3, 4, 12 (1935); LT = J. M a g i s t e, Liivilaisia tekstejä. - Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 276, Helsinki 1964; LVL = Livlist vaimli loulrantõz, Helsinki 1939; LVV, II = K. M ü l l e n b a c h s, Latviesu valodas vardnica II, Riga 1925-1927; LW = L. K e t t u n e n, Livisches wörterbuch mit grammatischer eileitung, Helsinki 1938; MEL = Pywa Mattheus Ewangelium lihbiçhi, Pehterburgs 1880; NLK = E. N. S e t ä l ä, Naytteita liivin kielestõ. - MSFOu 106, Helsinki 1953; PK = M. L u t h e r, Piskvi katkismus, Helsinki 1936; RA, II = Līvõd Randalist äjgarantõz 1934. äjgaston, kien at. 365 pavõq, Riga; ULS = L. K e t t u n e n, Untersuchung über die livische sprache, Tartu 1925; UT = Uz Testament, Helsinki 1937; VL = O. L o o r i t s, Volkslieder der Liven.-õpetatud Eesti Seltsi Toimetused XXVIII, Tartu 1936.

e = eesti keel; Ii = liivi keele Ira murrak; Kl = liivi keele Kolka murrak; krj = karjala keel; krjA = karjala keele aunuse murre; krjL = karjala keele luudi murre; lt = lati keel; lv = liivi keel; lvSal = liivi keele salatsi murre; Pz = liivi keele Piza murrak; sm = soome keel; Sr = liivi keele Sirkõgi murrak; Va = liivi keele Vaide murrak; vps = vepsa keel.

Э. В я а р и
(Тарту)

ЛИВСКИЙ ГЛАГОЛЬНЫЙ СУФФИКС -s (-š) + t-*

Р е з ю м е

В ливском языке встречается всего 7 исконных глагольных суффиксов, продуктивность которых различная. Достаточно много таких глаголов, в суффиксе которых встречается элемент t, соединяющийся с согласным или гласным.

Сравнительно много таких глаголов, в которых элемент t соединяется с согласным s (или š). По всем данным с помощью суффикса -s (-š) + t- образовано 135 глаголов.

Из 135 глаголов 91 входит в активный словарный состав ливского языка, 44 - в пассивный. В словаре Шегрена-Видемана 1861 г. встречается 87 s/t-глаголов. Всего 101 основа исконного происхождения, 5 германского, 4 нижненемецкого, 2 немецкого, 7 балтийского, 3 латышского, 11 эстонского и 2 финского происхождения.

Большинство глаголов имеет каузативное значение.

Анализ текстов (52 830 слов) показывает, что частотность указанных глаголов следующая: ratstā 'ездить верхом' (25 раз), pūstā ~ pūtstā 'чистить' (11 раз), pīkstā 'давить' (10 раз), jamstā 'кусать' (6 раз), kūjastā 'сушить' (6 раз), ārmastā 'любить' (5 раз), ērštā ~ irštā 'дразнить' (4 раза), kērštā ~ gērštā 'квакать' (1 раз), kevlstā 'точить' (1 раз), lōkstā 'разрушать' (1 раз), pučkastā 'ударить ногой' (1 раз), tamikštā 'предлагать' (1 раз).

---

* Начало в 11-м номере "Трудов по финно-угроведению".

LIVISCHES VERBALSUFFIX -s (-š) + t- *

Z u s a m m e n f a s s u n g

In der livischen Sprache gibt es 7 Verbalsuffixe von unterschiedlicher Produktivität. Verhältnismäßig häufig sind Verben, in denen im Suffix das Element t vorhanden ist, das sich sowohl an einen Konsonanten als auch an einen Vokal anschließen kann.

Eine große Gruppe bilden die Verben, in denen sich das Element t an den Konsonanten g (š) anschließt. Nach Durcharbeitung der Materialien konnten im Livischen 135 solche Verben festgestellt werden.

Von den behandelten 135 Verben gehören 91 zum aktiven Sprachgebrauch, 44 zum passiven Wortschatz. In dem 1861 erschienenen livischen Wörterbuch von Sjögren-Wiedemann sind 87 Verben angeführt worden.

Bei der Ableitung sind in 101 Fällen die Wörter von genuinem Stamm abgeleitet worden, in 44 Fällen von Lehnwörtern. Germanische Stämme finden sich in 5 Verben, niederdeutsche in 4 und hochdeutsche Stämme in 2 Verben. Baltische Stämme wurden in 7 Verben, lettische in 3, estnische in 11 und finnische in 2 Verben festgestellt.

Der größte Teil der Verben hat kausative Bedeutung.

In der Textsammlung, die 52 830 Wörter enthält, gibt es 12 Verben, die nach Gebrauchshäufigkeit angeführt werden: ratstš 'reiten' (25), pūstš ~ pūtstš 'reinigen' (11), pīkstš 'drücken' (10), jamstš 'beißen' (6), kūjastš 'trocknen' (6), ārmastš 'lieben' (5), ērštš ~ īrštš 'hetzen' (4), kērštš ~ gērštš 'quackern' (1), kevistš 'schleifen' (1), lōkstš 'Holz hacken' (1), potkastš ~ p^uotkastš 'ausschlagen' (1), tānikstš 'anbieten' (1).

---

* Anfang in der 11. Nummer von "Fenno-ugristica".